

ಕರ್ಮಯೋಗದಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಅಂದರೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾವು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಮೂಲಕವೇ ಹಾದು ಹೋಗಬೇಕು. ಇದೇ ಕರ್ಮಯೋಗದ ವಿಧಾನ.

ಕರ್ಮಯೋಗದ ವಿಧಾನ: ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅದಕ್ಕೆ ಕರ್ಮಯೋಗ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ: “ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಅವಿರತವಾಗಿ ಕರ್ಮ ಮಾಡು. ಯಾವುದರೊಡನೆಯೂ ಕಲೆತು ಒಂದಾಗಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರು.” ಈ ಜೀವನದ ವೃಥೆಗಳನ್ನೂ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನೂ ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳೆಂದು ನಾವು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕ್ಲೇಶಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ, ‘ನಾನು, ನನ್ನದು’ ಎಂಬ ಭಾವನೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ವಾರ್ಥವೇ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಮೂಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕರ್ಮಯೋಗ ಹೇಳುತ್ತದೆ, “ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸು” ಎಂದು. ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೇ ‘ವೈರಾಗ್ಯ’ ಅಥವಾ ‘ಅನಾಸಕ್ತಿ’ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಕರ್ಮಯೋಗ ನಮಗೆ ಬೋಧಿಸುವುದು.

ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡುವ ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳು : ಆಸಕ್ತಿಯ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳಿವೆ: ೧. ಸ್ವಂತ ಶಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗ, ೨. ಈಶ್ವರಾರ್ಪಣ ಮಾರ್ಗ. ಯಾರು ದೇವರನ್ನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅವರು ಸ್ವಂತ ಶಕ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕರ್ಮಯೋಗದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಳೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥವರು ದೃಢಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಮತ್ತು ವಿವೇಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಮೂಲಕ ವೈರಾಗ್ಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಠಿಣವಾದ ಮಾರ್ಗ. ಆಸ್ತಿರಾದವರು ಕರ್ಮಫಲವನ್ನು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮವೂ ಭಗವಂತನದೇ. “ಆದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮೊಡೆಯನಾದ ಭಗವಂತನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸೇವಕರು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. ನಮ್ಮ ಕರ್ಮ ಪ್ರೇರಣೆ ಅವನಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಚಿಂತಿಸೋಣ. ನಮ್ಮದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕರ್ಮವೆಂಬ ನಿತ್ಯಯಜ್ಞದ ಮೂಲಕ ಅವನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸೋಣ.” ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬೋಧಿಸುವುದು ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಕರ್ಮವನ್ನೇ. “ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಭಗವಂತನ ಆರಾಧನೆ ಮಾತ್ರ, ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ಮಫಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈಶ್ವರಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ, ಒಳಿತಿಗಾಗಿಯೇ ಒಳಿತನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಆಗ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅನಾಸಕ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೃದಯದ ಬಂಧನಗಳು ಕಿತ್ತುಹೋಗಿ, ಪರಮಮುಕ್ತಿ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಈ ಪರಮ ಮುಕ್ತಿಯೇ ಕರ್ಮಯೋಗದ ಗುರಿ” ಎಂದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ಮಯೋಗದ ಆದರ್ಶ: ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ಕರ್ಮ - ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮತ್ತೊಂದರೊಡನೆ ಮಿಳಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಗುರಿಯತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತವೆ. ಅದೇ ಮುಕ್ತಿ. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ನೀತಿಧರ್ಮಗಳಿಗೆ, ಮುಕ್ತಿಯೇ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ಈ ಹೋರಾಟವೇ ತಳಹದಿ. ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವು ನಿಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನೇ ಮನುಷ್ಯನ ಗುರಿಯೆಂದು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥಶೂನ್ಯವಾದ ಕರ್ಮವೇ ಸೋಪಾನ. **ಹೀಗಾಗಿ ಕರ್ಮಯೋಗವೆಂದರೆ, ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ, ಸತ್ಕರ್ಮ - ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವ ಸಿದ್ಧಾಂತ.** ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ದುಃಖವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸುಖವನ್ನು ತರುವುದೆಂಬುದು ಕನಸಿನ ಮಾತು. ಹೀಗಾಗಿ ಭೂಲೋಕವನ್ನು ಸ್ವರ್ಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಭಗವಂತನ ಬಳಿ ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಈ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಇರುವುದು. ಪ್ರಪಂಚವೆಂಬುದು ಚಕ್ರದೊಳಗೆ ಚಕ್ರವಿರುವ ಒಂದು ಭಯಂಕರವಾದ ಯಂತ್ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವುದು ಅಪಾಯಕರ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಬಿಡಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಈ ಪ್ರಪಂಚಯಂತ್ರದ ಚಕ್ರಗಳಿಂದ ದೂರ ಓಡಿ ಹೋಗದೆ, ಅದರೊಳಗೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು, ಕರ್ಮವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯ. **“ಕರ್ಮಫಲದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮದಿಂದಲೇ ಆತ್ಮಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಧ್ಯ”** ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮ ನಮಗೆ ಬಂಧನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಕರ್ಮಯೋಗದ ಮಾರ್ಗ.

ಆದರ್ಶಪುರುಷ : ಈ ಕರ್ಮಯೋಗದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧ ದೇವ. ಅವನು ದೇವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ. **“ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಿರಿ, ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸತ್ಯವುಂಟೋ, ಅದನ್ನು ಪಡೆದು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದುವಿರಿ”** ಎಂದು ಅವನು ಬೋಧಿಸಿದನು. ಒಟ್ಟು ಮಾನವಕುಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಉಚ್ಚತತ್ವವನ್ನೂ ಇಂತಹ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥನಾದವನು ಅವನೊಬ್ಬನೇ. ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಗಳ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಂಗಮವನ್ನು, ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಅವನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧನ, ಕೀರ್ತಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ಆಶೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾರು ಕರ್ಮ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೋ, ಅವನು ಮಾತ್ರವೇ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ; ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವನು ಮಾತ್ರವೇ ಬುದ್ಧನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದು. ಇಂಥವನೇ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯನಾದ ಕರ್ಮಯೋಗಿ.

ಜೈನಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು

ಸ್ವಾಮಿ ಸುನಿರ್ಮಲಾನಂದ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಉಪದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಜೈನಧರ್ಮದ ಉಪದೇಶಗಳೊಡನೆ ತುಲನೆ ಮಾಡಿನೋಡುವ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ವಿಸ್ತೃತ ಅಧ್ಯಯನ, ವಿಶ್ಲೇಷಕ ದೃಷ್ಟಿಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಈ ಲೇಖನ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಇದರ ಲೇಖಕರಾದ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಯುರೋಪಿನ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿನ ಜಿನೀವಾ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ವೇದಾಂತಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರು. ಇವರು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಜೈನಧರ್ಮದ ಕಿರುಪರಿಚಯ

ಅಹಿಂಸೆಯೇ ಮೂಲಮಂತ್ರವಾದ ಜೈನಧರ್ಮ ತ್ಯಾಗಪ್ರಧಾನವಾದ ಧರ್ಮ. ಪ್ರಥಮ ತೀರ್ಥಂಕರರಾದ ಭಗವಾನ್ ಋಷಭದೇವರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರರವರೆಗೆ, ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಂದಿನ ದಿಗಂಬರ-ಶ್ವೇತಾಂಬರರವರೆಗೆ ಈ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನಧರ್ಮವು ಸರ್ವದಾ ತ್ಯಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯ, ತಪಸ್ಸು - ಇವುಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದೆ. ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಜೈನಮುನಿಗಳನ್ನು ಶ್ವೇತಾಂಬರರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ತ್ಯಾಗಮೂಲವಾದ ಮಹಾನ್‌ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರುಗಳು ಇರುವುದು ಸಾಧ್ಯ; ಆದರೆ ನಾಶ ಎಂದಿಗೂ ಅಸಂಭವ. ಜೈನಧರ್ಮ ತ್ಯಾಗಪ್ರಧಾನ ಎಂದಕೂಡಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಗೃಹಸ್ಥರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ಗೃಹಸ್ಥರು ಈ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪ; ಅವರು ನಿರ್ಗಂಧಿಗಳ, ಮುನಿಗಳ, ಅರ್ಹಾಂತರ ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಣುವ್ರತಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಜೈನಮಂದಿರಗಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಈ ಬಹುಪ್ರಾಚೀನ ಧರ್ಮದ ಉಗಮ ಪ್ರಥಮ ತೀರ್ಥಂಕರರಾದ ಭಗವಾನ್ ಋಷಭದೇವರ ಆವಿರ್ಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆದರೂ ೨೪ನೆಯ ತೀರ್ಥಂಕರರಾದ ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರರನ್ನೇ ಈ ಧರ್ಮದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕರೆಂದು ಕರೆದು ಗೌರವ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. 'ತೀರ್ಥಂಕರ' ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ 'ತೀರ್ಥಂ ಕರೋತಿ ಇತಿ' - ಯಾರ ಚರಣ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಅತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಳವೂ ಮಹಾನ್ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದೋ ಅವರು. ಹೋಲಿಕೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ, ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಆಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷರು ಅಥವಾ ಅವತಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ತೀರ್ಥಂಕರರನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ತೀರ್ಥಂಕರರ ಜನ್ಮ-ಕರ್ಮಗಳು ದಿವ್ಯ, ಅಭೂತಪೂರ್ವ. ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳು ಸಾಧಾರಣ ಮಾನವನ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ಮೀರಿದವು. ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ ಜೈನಧರ್ಮದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ೨೨ನೆಯ ತೀರ್ಥಂಕರರಾದ ಭಗವಾನ್ ನೇಮಿನಾಥರು ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಹೆಸರಿದೆ. ಪ್ರಥಮ ತೀರ್ಥಂಕರರು ಮತ್ತು ೨೨ನೆಯ ತೀರ್ಥಂಕರರ ನಡುವೆ

೧೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿತ್ತು ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಪ್ರಥಮ ತೀರ್ಥಂಕರರು ಬಹಳ ಪುರಾತನರು ಎಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಡೆಯ ತೀರ್ಥಂಕರರಾದ ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರರನ್ನು ಕೆಲವು ಪಂಡಿತರು ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧನ ಸಮಕಾಲೀನರೆಂದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದಿನವರು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರರ ವಂಶಾವಳಿ ಮುಂತಾದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾದೃಶ್ಯವಿದೆ. ಬುದ್ಧನೊಡನೆ ಮಹಾವೀರರ ಭೇಟಿಯಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಒಂದು ಐತಿಹ್ಯ ಪ್ರಚಲಿತವಿದೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಮಹಾವೀರರು ತ್ಯಾಗಮೂಲವಾದ ಪರಂಪರಾಗತ ಸಂಪ್ರದಾಯವೊಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ, ಸುಂದರ ರೂಪ ನೀಡಿದರು ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇ **‘ಜೈನಧರ್ಮ’**. ಮಹಾವೀರರು ‘ಅರ್ಧಮಾಗಧೀ’ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶ ನೀಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಪ್ರಥಮಭಾಗವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕಠೋರ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದು, ಕಡೆಯ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಜೀವಿಗಳ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮುಡಿಪಿಟ್ಟರು. ಶ್ರದ್ಧಾಸಂಪನ್ನರೂ ಸಾಧನಾಪ್ರಿಯರೂ ಆದ ಅನೇಕ ಶಿಷ್ಯರ ಜೀವನಗಳನ್ನು ಕಮಲದ ಹೂವಿನಂತೆ ಅರಳಿಸಿದರು. ಈ ಶಿಷ್ಯರುಗಳಿಗೆ ‘ಗಣಧರ’ರೆಂದು ಹೆಸರು. ಮಹಾವೀರರ ಉಪದೇಶಗಳು ಮತ್ತೆಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾದಿಗಳ ಉಪದೇಶಗಳಂತೆಯೇ ಸಹಜಗಮ್ಯ, ಸರಳ ಮತ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣ.

ಅನಾದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಮಿ ದಿವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಜೈನಧರ್ಮದ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, **‘ಸುಷಮಾ-ಸುಷಮಾ’** ಆಗಿತ್ತು. ಸರ್ವತ್ರ ತೃಪ್ತಿ, ಆನಂದ, ಭಕ್ತಿ, ಶಾಂತಿ- ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ನೆಲೆಸಿದ್ದವು. ಕ್ರಮೇಣ ಕಾಲುಷ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ **‘ಸುಷಮಾ-ದುಷಮಾ’** ಅವಸ್ಥೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಹದಗೆಟ್ಟು ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ **‘ದುಷಮಾ-ದುಷಮಾ’** ಅವಸ್ಥೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ದುಃಖ, ದೌರ್ಮನಸ್ಯ, ಅಶಾಂತಿ, ನೀಚತನ- ಇತ್ಯಾದಿಗಳೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಹೋಗಿವೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ಪವಿತ್ರ ಶಾಂತ **‘ಸುಷಮಾ-ಸುಷಮಾ’** ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಜಗತ್ತು ಏರಬೇಕು. ಇದೇ ಜೈನಧರ್ಮದ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶ. ಅವಿದ್ಯೆ ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಿ ಜೀವ ಅಜೀವದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜೀವದ ಸ್ವರೂಪ ಚೈತನ್ಯ; ಅಜೀವದ ಸ್ವರೂಪ ಜಡ. ಜೀವ ನಿತ್ಯ ಆನಂದಸ್ವರೂಪಿಯಾದರೂ ಈ ಅಜೀವದ, ಜಡತ್ವದ ಅಥವಾ **‘ಪುದ್ಗಲ’**ದ ಮಾಲಿನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಕಳಾಹೀನವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಚೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪರಾದ ನಾವು ಈ ಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ದುಃಖಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ಈ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಸರ್ವಸ್ವ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಆಸೆಗಳಿಗೆ ವಶರಾಗಿ ನಾನಾ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯಗಳ ಭೇದವನ್ನೇ ಮರೆತಿದ್ದೇವೆ. ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಆಸೆಗಳು, ಆಸೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಕರ್ಮಗಳು, ಕರ್ಮಗಳಿಂದಾಗಿ ಜೀವದಲ್ಲಿ ಪುದ್ಗಲ, ಪುದ್ಗಲದಿಂದಾಗಿ ದುಃಖ, ದುಃಖದಿಂದಾಗಿ ಮೃತ್ಯು, ಮೃತ್ಯುವಿನ ನಂತರ ಜನ್ಮ, ಮತ್ತೆ ಆಸೆ, ಮತ್ತೆ ಪಾಪಕೃತ್ಯ, ಮತ್ತೆ ದುಃಖ - ಈ ವಿಷವರ್ತುಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, **‘ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೇವೆ’** ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಅಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳ ಬಂಧನದಿಂದ ಹೇಗೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು? ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವವನ್ನು ಅಜೀವ ಅಥವಾ ಪುದ್ಗಲಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹೇಗೆ **‘ಸುಷಮಾ-ಸುಷಮಾ’** ಸ್ಥಿತಿಯ ಶಾಂತಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಆನಂದಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಅನುಭವಿಸುವುದು? - ಇದನ್ನೇ ಜೈನಧರ್ಮ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಜೀವ ಮತ್ತು ಅಜೀವಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡುವುದು. ಅಂದರೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜೀವದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ **‘ಸಂವರಣ’** ಎಂದು ಹೆಸರು. ಸಂವರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಜೀವ **‘ಪುದ್ಗಲಶೂನ್ಯ’**ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪುದ್ಗಲಶೂನ್ಯವಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ **‘ನಿರ್ಜರ’** ಎಂದು ಹೆಸರು. ನಿರ್ಜರದ ಫಲವಾಗಿ ಆತ್ಮ (ಜೀವ) ಶುದ್ಧವಾದಾಗ **‘ಕೇವಲಜ್ಞಾನ’**ದ ಉದಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೇವಲಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ **‘ನಿರ್ವಾಣ’** ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

ಈ **‘ನಿರ್ಜರ’** ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ, ಏನು ಮಾಡಿದರೆ ಜೀವ ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜೈನಧರ್ಮದ ಉಪದೇಶ ಹೀಗಿದೆ: ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ, ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಲ್ಪನೆ ಇರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ **ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನ** ಎಂದು ಹೆಸರು. ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನದಿಂದ ಈ ಜಗತ್ತು ಭೋಗಭೂಮಿಯಲ್ಲ, ಮಹಾದುಃಖದಾಯಕ ಸ್ಥಾನ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಯಥಾರ್ಥಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಈ ನರಕಪ್ರಾಯವಾದ ಜಗತ್ತಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದಲೇ ಸಹಜವಾಗಿ ನಿರ್ವಾಣ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಒಳಗಿರುವ ಕರ್ಮಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಹಾವೀರರು ಎಂಟು ವ್ರತಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು **‘ಅಷ್ಟಸೋಪಾನಗಳು’** ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಷ್ಟಸೋಪಾನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಥಾತ್ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ದುಃಖವನ್ನೇ ಸುಖ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನರಳಿ ನರಳಿ ದುಃಖಿಸುವ ಪುದ್ಗಲಭರಿತ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ **‘ವ್ಯಾಯಾಮ’** ಬೇಕು. ಈ ವ್ಯಾಯಾಮದ ಫಲವಾಗಿ **ಸಂವರಣ** ಹಾಗೂ **ನಿರ್ಜರ** ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಅಷ್ಟಸೋಪಾನಗಳನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ: **ಸಮಿತಿ** ಮತ್ತು **ಗುಪ್ತಿ** - ಐದು ಸಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೂರು ಗುಪ್ತಿಗಳಿವೆ. ಈ ಎಂಟು ನಿಯಮಗಳು ಜೀವಕ್ಕೆ ಸುಶೃಂಖಲವಾದ ಅಂದರೆ ನಿಯಮಬದ್ಧವಾದ ಜೀವನವಿಧಾನವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತವೆ.

ಮೂರು ಗುಪ್ತಿಗಳು ಇವು: **ವಾಗ್‌ಗುಪ್ತಿ** (ಮಾತಿನ ಸಂಯಮ), **ಮನೋಗುಪ್ತಿ** (ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಯಮ) ಮತ್ತು **ಕ್ರಿಯಾಗುಪ್ತಿ** (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಸಂಯಮ). ಐದು ಸಮಿತಿಗಳು ಹೀಗಿವೆ: **ಭಾಷಾಸಮಿತಿ** (ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಚಿಂತಿಸಿ ಹಿತವಾಕ್ಯಗಳನ್ನಾಡುವುದು), **ಏಷಣಾಸಮಿತಿ** (ಆಸೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು), **ಆಧಾನಸಮಿತಿ** (ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಹಿತ, ಮಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಶುದ್ಧ), **ಈರ್ಯಾಸಮಿತಿ** (ವಿಹಾರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನಾನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದು) ಮತ್ತು **ವ್ಯುತ್ಸರ್ಗಸಮಿತಿ** (ಪರಿಶುದ್ಧಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರವಹಿಸುವುದು). ಈ ಎಂಟು ಸರಳ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಪರಿಪಾಲಿಸಿದರೆ ಆತ್ಮಸಂಯಮ ಬರುತ್ತದೆ; ಆಸೆಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ; ಜೀವ ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣ ಗೃಹಸ್ಥರು ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನೇ ಪಾಲಿಸಿದರೂ, ಅವರು ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ **ಅಣುವ್ರತ**ಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಮೇಲಿನವುಗಳಿಗಿಂತ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾದ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಜೈನಧರ್ಮವು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮುನಿಯ ಅಥವಾ ತ್ಯಾಗಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ನಿಯಮಗಳಿದ್ದರೂ, ಅವು **ಮಹಾವ್ರತಗಳು**, ಅಂದರೆ ಅವು ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ! ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾಷಾಸಮಿತಿಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಗೃಹಸ್ಥ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡದೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮುನಿ ಮೌನಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮುನಿ ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸಿ. ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನೂ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಆತ್ಮವು ಪುದ್ಗಲಶೂನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಚಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ: **ಮತಿಜ್ಞಾನ** (ಸಾಧಾರಣ ಜ್ಞಾನ), **ಶ್ರುತಿಜ್ಞಾನ** (ಜಿನರು ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಬರುವ ಜ್ಞಾನ), **ಅವಧಿಜ್ಞಾನ** (ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಬರುವ ಜ್ಞಾನ), **ಮನಃಪರ್ಯಾಯ** (ಅತಿಲೌಕಿಕ ಜ್ಞಾನ) ಮತ್ತು **ಕೇವಲಜ್ಞಾನ**. ಅಂತಿಮವಾದ ಕೇವಲಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಮುಕ್ತಿ. ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತನಾದವನಿಗೆ '**ಜಿನ**' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದು ಜೈನಧರ್ಮದ ಅತಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ. ಜೈನಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಜೀವನಶೈಲಿಗಳುಳ್ಳ ಜನರನ್ನು ನೋಡಬಹುದು; **ಶ್ವೇತಾಂಬರರು** ಮತ್ತು **ದಿಗಂಬರರು**. ಶ್ವೇತಾಂಬರರು ಜಿನಮಹಾವೀರರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತವಾದ ಜೈನಮಂದಿರ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಶ್ವೇತಾಂಬರರು ಪ್ರಾಚೀನಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ದಿಗಂಬರರು ದಿಗ್‌ವಸನಧಾರಿಗಳು, ಧ್ಯಾನಮಗ್ನರು; ಆಕಾಶದಂತೆ ಮುಕ್ತರು; ಮಂದಿರ, ಗ್ರಂಥಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪುರಾತನ ಗ್ರಂಥಗಳ, ತತ್ತ್ವಗಳ, ಜ್ಞಾನರಾಶಿಯ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ, ಇತಿಹಾಸದ, ಹೆಚ್ಚೇಕೆ, ಪುರಾತನ ಸಂಪತ್ತಿನ ನಾಶ. ಅದೆಷ್ಟು ಮಹಾನ್ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಹೋದವೋ, ಅದೆಷ್ಟು ಮಂದಿರಗಳು ಮಣ್ಣಾದವೋ, ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಹಾಪುರುಷರ ಉಪದೇಶಗಳು ಇಂದು ಲುಪ್ತವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ದೈವಕೃಪೆಯಿಂದ ಅದರ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಅಂಶವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಜೈನಧರ್ಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪುರಾತನ ಸದ್ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಜೈನಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಜಾಗೃತವಾಗಿತ್ತು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೪೫೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ವಲ್ಲಭಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜೈನರ ಒಂದು ಮಹಾನ್ ಧರ್ಮಸಭೆ ನೆರವೇರಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇಮಶರ್ಮ ಎಂಬ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಗ್ರಹದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕಾಲವು ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಕ್ಷೇಮಶರ್ಮನ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದವು. ಕೆಲಕಾಲಾನಂತರ ಮಥುರಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮತ್ತೊಂದು ಜೈನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಕಂಧಿಲಾಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ವಿನಂತಿಸಲಾಯಿತು. ಪೂರಣಚಂದ್ ಶಾಮಸುಖಾ ಮತ್ತು ಅಜಿತ್ ರಂಜನ್ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಕಾರ, ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಹುಪುರಾತನವಾದ ಸುಮಾರು ೪೫೫ ಜೈನಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗಿಂದು ಲಭ್ಯ (ಪೂರಣಚಂದ್ ಶಾಮಸುಖಾ ಮತ್ತು ಅಜಿತ್ ರಂಜನ್ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯ, *ಉತ್ತರಾಧ್ಯಯನಸೂತ್ರ*, ಭಾಗ-೧ [ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ೧೯೬೦], ಮುನ್ನುಡಿ). ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಂಥ ಅತಿಪ್ರಾಚೀನವೂ ಅಮೋಘವೂ ಗುರುತ್ವಪೂರ್ಣವೂ ಆದುದು. ಅದೇ **ಉತ್ತರಾಧ್ಯಯನಸೂತ್ರ**.

ಉತ್ತರಾಧ್ಯಯನಸೂತ್ರ : ಒಂದು ಸಮೀಕ್ಷೆ

ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಜೈನಮತಾನುಯಾಯಿ ಪ್ರಾಚೀನಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಗ್ರಂಥವೆಂದರೆ ಉತ್ತರಾಧ್ಯಯನಸೂತ್ರ. ಜಾರ್ಲ್ ಶಾರ್‌ಪೆಂಟಿಯರ್ ಎಂಬ ವಿಖ್ಯಾತ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಚಿಂತಕರು ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ: ಉತ್ತರಾಧ್ಯಯನಸೂತ್ರ ನಿಸ್ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಜೈನಗ್ರಂಥ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಅನೇಕರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂದು ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಇವೆ. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಗೆ '**ನಿಯುಕ್ತಿ**'ಗಳೆಂದು ಹೆಸರು. ಒಂದು ನಿಯುಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು ಚೋರ್ಣೀ. ಇದರ ಲೇಖಕರ ಹೆಸರು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ದೇವೇಂದ್ರ ಎಂಬುವವರಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿದೆ.